

 BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
S A R A J E V O

PRIMLJENO: 13-06-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj prijava
01-02-1	1166/24		

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на __. сједници Представничког дома, одржаној _____ и на _____ сједници Дома народа, одржаној _____, усвојила је

ЗАКОН

О ДОПУНАМА КРИВИЧНОГ ЗАКОНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Кривичном закону Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21, 31/23 и 47/23) у члану 1. *Основни појмови* иза става (42) додаје се нови став (43) који гласи: „(43) Повратник је лице које је остварило повратак у мјесто пријератног пребивалишта, ту се настанило и живи, без ограничења у погледу датума пријаве пребивалишта у мјесту пријератног пребивалишта“.

Досадашњи став (43) постаје став (44).

Члан 2.

Иза члана 146. додаје се нови члан 146а. који гласи:

„Напад на повратника

146а.

- (1) Ко угрози безбједност повратника озбиљном пријетњом да ће напасти на живот или тијело повратника или на тај начин изазове узнемирење грађана повратника, казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.
- (2) Ко грубим вријеђањем или злостављањем повратника, насиљем према повратнику, изазивањем туче или нарочито дрским или безобзирним понашањем угрожава јавни ред и мир међу повратницима, казниће се казном затвора од три мјесеца до три године.
- (3) Ко учествује у групи људи која учини кривично дјело из ст. (1) и (2) овог члана или ако је кривичним дјелом из ст. (1) и (2) овог члана проузроковано тешко понижење више лица или је неко лице лакше тјелесно повријеђено, казниће се казном затвора од шест мјесеци до пет година.“

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

Предсједавајући

Представничког дома

Парламентарне скупштине БиХ

Предсједавајући

Дома народа

Парламентарне скупштине БиХ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА УСВАЈАЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о допунама Кривичног закона Босне и Херцеговине налази се у члану IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, према којем је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине надлежна за „доношење закона који су потребни за спровођење одлука Предсједништва или за вршење функција Скупштине Босне и Херцеговине по овом уставу“, као и у чињеници да се ради о допунама већ постојећег закона. Гледајући на разлоге предлагања, уставни основ наведен је и у члану III 1. ф) Устава Босне и Херцеговине којим је прописана надлежност институција Босне и Херцеговине у смислу политике и регулисања питања имиграције, избјеглица и азила, у што свакако спада и њихова заштита.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Глава XV Кривичног закона Босне и Херцеговине прописује **кривична дјела против слободе и права човјека и грађанина**. Свједоци смо да се у посљедње вријеме све чешће дешавају разноврсни напади на повратничку популацију, при чему се врло често ти напади могу окарактерисати као кривична дјела из главе XV Закона. Како би се такви и слични покушаји предуприједили или, барем, смањио њихов број, сматрамо неопходним извршити допуне Кривичног закона и предвидјети ново кривично дјело **напад на повратника**. Имајући у виду материју и обиљежја новог кривичног дјела, допуна је извршена одмах иза кривичног дјела **спречавање повратка избјеглица и расељених лица**.

Сматрамо да би се предложеним допунама Кривичног закона Босне и Херцеговине постигла сврха генералне превенције у одвраћању потенцијалних починилаца кривичних дјела према повратницима, а што ће у коначници осигурати и већи степен безбједности за повратнике на цијелој територији Босне и Херцеговине.

III. ПРИНЦИПИ НА КОЈИМА ЈЕ ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА ЗАСНОВАН

Поштовање и обезбјеђивање, како је прописано чланом II Устава БиХ, највишег нивоа међународно признатих људских права.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна финансијска средства.

Члан који се допуњава, односно иза којег се додаје предложени члан

Основни појмови

Члан 1.

- (1) Кривично законодавство Босне и Херцеговине сачињавају кривичноправне одредбе садржане у овом закону и у другим законима Босне и Херцеговине.
- (2) Територија Босне и Херцеговине је сувоземна територија, обално море и водене површине унутар њених граница, као и ваздушни простор над њима.
- (3) Службено лице је изабрани или именовани функционер у органима законодавне, извршне и судске власти Босне и Херцеговине и у другим државним и управним установама или службама које обављају одређене управне, стручне и друге послове у оквиру права и дужности власти која их је основала; лице које стално или повремено врши службену дужност у наведеним управним органима или установама; овлашћено лице у привредном друштву или у другом правном лицу којем је законом или другим прописом донесеним на основу закона повјерено вршење јавних овлашћења, а која у оквиру тих овлашћења врши одређену дужност; те друго лице које уз накнаду или без накнаде врши одређену службену дужност на основу овлашћења из закона или другог прописа донесеног на основу закона.
- (4) Кад је као починилац одређеног кривичног дјела означено службено лице, лица из става (3) овог члана могу бити починиоци тих дјела, ако из обиљежја појединог кривичног дјела или из појединог прописа не произлази да починилац може бити само неко од тих лица.
- (5) Одговорно лице је лице у привредном друштву или у другом правном лицу којем је, с обзиром на његову функцију или на основу посебног овлашћења, повјерен одређени круг послова који се односе на примјену закона или прописа донесених на основу закона, или општег акта привредног друштва или другог правног лица у управљању и руковању имовином, или се односе на руковођење производним или неким другим привредним процесом или на надзор над њима. Одговорним лицем сматра се и службено лице у смислу

става (3) овог члана када су у питању радње код којих је као починилац означено одговорно лице, а нису прописане као кривично дјело одредбама главе о кривичним дјелима против службене и друге одговорне дужности, или одредбама о кривичним дјелима почињеним од службеног лица, прописаним у некој другој глави овог закона или другим законом Босне и Херцеговине.

(6) Кад је као починилац кривичних дјела означено службено или одговорно лице, сва лица из ст. (3) и (5) овог члана могу бити починиоци тих дјела, ако иззаконских обиљежја појединог кривичног дјела не произлази да починилац може бити само неко од тих лица.

(7) Страно службено лице је члан законодавног, извршног, управног или судског органа стране државе, јавни функционер међународне организације и њених органа, судија или друго службено лице међународног суда.

(8) Међународни службеник је цивилни упосленик који ради за међународну организацију или агенцију.

(9) Судија поротник је лице које је члан колегијалног тијела које има одговорност одлучивања о кривици оптуженог лица у поступку суђења.

(10) Арбитар је лице које је, на основу споразума о арбитражи, позвано да донесе правно обавезујућу одлуку у спору који му поднесу странке споразума.

(11) Војно лице, у смислу овог закона, јесте професионално војно лице и лице у резервном саставу, док су на служби у Оружаним снагама Босне и Херцеговине, у складу са Законом о служби у Оружаним снагама Босне и Херцеговине.

(12) Када је службено лице означено као лице против којег је почињено кривично дјело, службено лице, у смислу овог закона, осим лица дефинисаних у ставу (3) овог члана, јесте и војно лице из става (9) овог члана.

(13) Дијете је, у смислу овог закона, лице које није навршило 14 година живота.

(14) Малољетник је, у смислу овог закона, лице које није навршило 18 година живота.

(15) Правно лице је, у смислу овог закона, Босна и Херцеговина, Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска, Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, кантон, град, општина, мјесна заједница, сваки организациони облик привредног друштва и сви облици повезивања привредних друштава, установа, институције за обављање кредитних и других банкарских послова, за осигурање имовине и лица, као и друге финансијске институције, фонд, политичке организације и удружења грађана и други облици удруживања који могу

да стичу средства и да их користе на исти начин као и свака друга институција или орган који остварује и користи средства и којем је законом признато својство правног лица.

(16) Привредно друштво је, у смислу овог закона, корпорација, предузеће, фирма, партнерство и сваки организациони облик регистрован за обављање привредне дјелатности.

(17) Удружење је било који облик удруживања три или више лица.

(18) Више лица је најмање два лица.

(19) Скупина људи је најмање пет лица.

(20) Група људи је удружење од најмање три лица која су повезана ради чињења кривичних дјела, при чему свако од њих даје свој удио у извршењу кривичног дјела.

(21) Организована група је група људи формирана ради непосредног извршења кривичног дјела, и која не мора да има формално дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру.

(22) Група за организовани криминал је група од три или више лица, која постоји у извјесном временском периоду и која дјелује споразумно с циљем чињења једног или више кривичних дјела за која се по закону може изрећи казна затвора преко три године или тежа казна, а ради стицања материјалне користи.

(23) Терористичка група је организована група коју чине најмање три лица, која је формирана и дјелује у одређеном временском периоду у сврху извршења неког од кривичних дјела тероризма.

(24) Тајни податак је информација из области јавне безбједности, одбране, спољних послова и интереса, обавјештајне и безбједносне дјелатности или интереса Босне и Херцеговине, комуникационих и других система важних за државне интересе, правосуђе, пројекте и планове значајне за одбрамбену и обавјештајно-безбједносну дјелатност, научних, истраживачких, технолошких, привредних и финансијских послова од важности за безбједност и функционисање институција Босне и Херцеговине, односно безбједносних структура на свим нивоима државне организације Босне и Херцеговине, а која је одређена као тајна законом, другим прописом или општим актом надлежног органа донесеним на основу закона или која је одређена као тајни податак у складу с одредбама закона и прописа о заштити тајних података. Овај појам такође укључује и тајни податак друге државе, међународне или регионалне организације.

(25) Исправа или документ је сваки предмет који је погодан или одређен да служи као доказ неке чињенице која је значајна за правне односе.

(26) Имовинска корист је свако економско добро које је директно или индиректно проистекло из кривичног дјела, а састоји се од било које имовине.

(27) Имовина обухвата имовину сваке врсте, било да се састоји у стварима или правима, било материјалну или нематеријалну, покретну или непокретну, те правне документе или инструменте којима се доказује право на имовину или интерес у односу на такву имовину.

(28) Новац је метално или папирнато средство плаћања које је на основу закона у оптицају у Босни и Херцеговини или у другој држави.

(29) Знаци за вриједност подразумијевају и стране знакове за вриједност.

(30) Покретна ствар је и свака произведена или сакупљена енергија за давање свјетлости, топлоте или кретања, као и телефонски и други импулси.

(31) Превозно средство је свако пловило, возило и летјелица, као и било какво друго средство које се може користити за превоз у сувоземном, воденом или ваздушном саобраћају, без обзира на врсту погона.

(32) Сила је и примјена хипнозе или омамљујућих средстава с циљем да се неко против своје воље доведе у несвјесно стање или онеспособи за отпор.

(33) Опојна дрога је медицински лијек или опасна супстанца с адиктивним и психотропним својствима, или супстанца која се лако може претворити у такву супстанцу, ако подлијеже контроли према међународној конвенцији коју је Босна и Херцеговина ратификовала, или супстанца која је проглашена опојном дрогом од надлежне институције Босне и Херцеговине или надлежне институције ентитета.

(34) Оружје и војна опрема су предмети и средства наведени у Закону о производњи, увозу и извозу оружја и војне опреме.

(35) Радиоактивни материјал је нуклеарни материјал и остале радиоактивне супстанце које садрже нуклиде који се спонтано распадају (процес праћен емисијом једне или више врста јонизујућег зрачења, као на примјер алфа, бета, неутронске честице и гама зраке) а које могу, због својих радиолошких или физичких својстава, узроковати смрт, озбиљне тјелесне повреде или штету великих размјера по имовину или животну средину.

(36) Нуклеарни материјал је плутонијум, осим оног с концентрацијом изотопа која прелази 80% у плутонијуму-238 или уранијуму-233; уранијум обогаћен изотопом 235 или 233;

уранијум који садржи мјешавину изотопа као што се налази у природи, осим у облику руде или рудних остатака; или било који материјал који садржи један или више горе наведених, при чему "уранијум обогаћен изотопима 235 или 233" значи уранијум који садржи изотоп 235 или 233 или оба у таквом износу да омјер збира ових изотопа према изотопу 238 буде већи од омјера изотопа 235 према изотопу 238 који се јавља у природи.

(37) Нуклеарни уређај је сваки нуклеарни експлозивни уређај или сваки уређај који распршује радиоактивни материјал или емитује зрачење које може, због својих радиолошких својстава, проузроковати смрт, озбиљну тјелесну повреду или штету великих размјера по имовину или животну средину.

(38) Нуклеарни објекат је сваки нуклеарни реактор, укључујући реактор монтиран на пловило, возило, летјелицу или свемирски објекат за примјену као извор енергије како би се покретало такво пловило, возило, летјелица или свемирски објекат или у било коју другу сврху, или свако постројење или средство које се користи за производњу, складиштење, прераду или транспорт радиоактивног материјала.

(39) Фиксна платформа је вјештачки оток, уређај или направа која је стално причвршћена за морско дно у сврху истраживања или искоришћавања природних богатстава или у друге привредне сврхе.

(40) Експлозивна направа је: а) експлозивно или запаљиво оружје или направа која је конструисана или може да проузрокује смрт, тешку тјелесну повреду или знатну материјалну штету; или б) оружје или направа која је конструисана или може да проузрокује смрт, тешку тјелесну повреду или штету великих размјера ослобађањем, ширењем или дјеловањем отровних хемикалија, биолошких агенса или отрова или сличних материја или радијацијом или радиоактивним материјалом.

(41) Холокауст је злочин геноцида и злочин против човјечности почињен од њемачког нацистичког режима током Другог свјетског рата који је признат као такав кроз коначне и обавезујуће одлуке или пресуде Међународног војног суда, успостављеног Лондонским споразумом од 8. августа 1945. године.

(42) Масовна гробница је неозначено мјесто у којем се налазе два или више тијела или остаци људских тијела или мјесто на које су таква тијела или остаци људских тијела накнадно премјештени, а настала је учињењем кривичних дјела прописаних члановима од 171. до 180. овог закона.

(43) Изражавање у једном граматичком роду, мушком или женском, укључује оба рода физичких лица.

Спречавање повратка избјеглица и расељених лица

Члан 146.

(1) Ко силом, озбиљном пријетњом или на други противправан начин, у већем размјеру или са ширим посљедицама, спречи избјеглице или расељена лица да се врате у свој дом или да користе своју имовину које су били лишени у току непријатељстава од 1991. године, казниће се казном затвора од једне до десет година.

(2) Ко учествује у групи људи која учини кривично дјело из става 1. овог члана, казниће се казном затвора најмање три године.

(3) Ко организује или било како руководи групом људи која учини кривично дјело из става 1. овог члана, казниће се казном затвора најмање пет година.